

DINA RÄTTIGHETER

Det finns rättigheter och skyldigheter du förväntas känna till, följa och utnyttja dig av. Sätt dig särskilt in i reglerna om *fusk och plagiat!* Diskutera dem med din lärare eller hör av dig till oss om du har frågor eller behöver råd och stöd.

TIPS & RÅD

TIPS

Håll koll på dina rättigheter och skyldigheter, och försätt dig inte i situationer där fusk eller plagiat kan ses som en utväg eller kan ske av misstag!

- Sätt dig in i vilka regler som gäller för det specifika examinationstillfället och följ dem. Fråga vid minsta osäkerhet!
- Undvik tidspress! Börja i god tid och lämna in i god tid.
- Formulera dina egna svar. Det är *ditt* arbete som ska bedömas.
- Redogör tydligt för dina källor och vad du låtit dig "inspireras" av.
- Korrekturläs med fokus på citat och referenser. Ta hjälp av korrekturläsare som inte läser kursen själv.
- Var mycket restriktiv med att titta på andras arbeten och att låta andra se dina, i synnerhet före deadline.
- Ha koll på vad du tar med in i tentasalen! Påpeka misstag själv!
- Jobba med gruppmedlemmar som har sunda värderingar.
- Klargör förväntningar i grupparbeten och hantera problem tidigt.
- Dokumentera vem som gjort vad i grupp- och projektarbeten, och dokumentera arbetets utveckling över tid.
- Informera din lärare och be om hjälp om det uppstår problem.
- Var observant på att det kan finnas kulturella skillnader i synen på studier, ansvar, öppenhet, fusk och plagiat.
- Överväg bättre alternativ som att be om mer tid, inte lämna in uppgiften alls, hoppas på en komplettering, satsa på omtentan eller att helt enkelt läsa om kursen.

STUDIEMILJÖ

På en institution är det *prefekten* som är chef och har arbetsmiljöansvaret för både personal och studenter. Om du har synpunkter på din fysiska eller psykosociala studiemiljö kan du därför vända dig till prefekten, till

studerandeskyddsombudet, till fakultetens skyddsombud eller höra av dig till studentkåren.

Om du själv vill engagera dig i studiemiljöfrågor kan du göra stor nytta genom att bli studerandeskyddsombud på din institution eller fakultet. Du behöver inga förkunskaper och får den utbildning som krävs.

Kränkningar av olika slag anmäls i första hand till universitetet. Läs mer på <https://lnu.se/student/under-studierna/diskriminering-trakasserier-och-krankningar> eller vänd dig till studentombudet för råd och hjälp med hur du går vidare.

BYTE AV EXAMINATOR

Du har rätt att begära byte av examinator om du blivit underkänd två gånger på samma uppgift av samma examinator och du tycker att bedömningen är felaktig. Begäran görs skriftligt till institutionens prefekt (ungefär avdelningschef). Om din begäran beviljas examineras du vid nästa examinationstillfälle av den som prefekten utsett, men vem det blir kan du inte påverka. Dina möjligheter att tentera anonymt kan förstås bli begränsade.

KURSVÄRDERING OCH ENGAGEMANG I STUDIERNA

Du ska ges möjlighet att göra en anonym kursvärdering efter avslutad kurs. Utnyttja möjligheten att tycka till om vad som varit bra och mindre bra eftersom det blir ett viktigt underlag när lärarna ska förbättra kursen.

Kursvärderingarna ska *sammanfattas och kommenteras* av kursansvarig lärare, och den ska dessutom ska *återkopplas* till er som läst kursen. Resultat och eventuella förändringar som kursvärderingen resulterat i ska också redovisas till de som läser kursen nästa gång.

Om du är intresserad av en speciell kurs kan du begära att ta del av tidigare kursvärderingar genom att maila arkiv@lnu.se eller utbildningsadministratören.

Du kan påverka din utbildning, din studiemiljö och hur universitetet fungerar på många olika sätt:

- *Gör kurs- och programvärderingar!* Begär att få återkoppling på de du gjort när de har sammanfattats och be läraren redovisa tidigare studenters synpunkter när du börjar en ny kurs. Begär att få göra kursvärdering om det inte gjorts när kursen slutar, och be vid behov om kopior på andra kursvärderingar från arkiv@lnu.se.

- Stöd vårt arbete med utbildningskvalitet och -bevakning genom att bli medlem i studentkåren Linnékåren.
- Delta i din utbildnings programråd*, eller verka för att ett sånt inrättas om det inte redan finns.
- Bli *studentrepresentant** i något av universitetets beredande eller beslutande organ.
- Bli *studentskyddsombud** på din institution eller fakultet.
- Engagera dig i någon studentförening eller nation.
- Gå med i studentkårens Buddy-verksamhet.
- Engagera dig i Linnékåren som deltidsledamot* eller heltidsarvoderad* studentpolitiker.
- Efter studierna kan du dessutom hålla dig uppdaterad och bidra som alumn eller mentor.

* Hör av dig till representant@linnek.se för information om hur du blir invald och kan representera andra studenter. Uppdraget är arvoderat och det krävs vanligtvis inga speciella förkunskaper

TENTOR & BETYG

TENTOR OCH OMTENTOR

- Salstentor och vissa andra examinationsuppgifter behöver du oftast anmäla dig till separat och de finns inte alltid med på ditt schema. Information om när ordinarie tenta sker ska du få vid kursstart. Fråga din lärare vad som gäller om du är osäker.
- Examinationsuppgifter ska bedömas och betyget meddelas inom 15 arbetsdagar.
- Du har rätt att skriva salstentor *anonymt*. Seminarier, muntliga presentationer, laborationer etc. görs däremot i regel inte anonymt.
- Det ska finnas minst ett *förnyat examinationstillfälle* i nära anslutning till ordinarie examinationstillfälle. För en salstenta rör det sig oftast om 4–8 veckor. Omtentatillfället ska meddelas senast vid ordinarie tentamenstillfälle. Omtentan och ordinarie tenta bör vara snarlika ifråga om svårighetsgrad och omfattning, men frågornas typ och poänggränser kan skilja sig åt.

- Det måste finnas minst 10 arbetsdagar mellan det att ordinarie tentaresultat meddelas och omtentan sker för att du har rimliga möjligheter att plugga.
- Ibland kan det erbjudas ytterligare examinationstillfällen (t ex nästföljande termin eller under sommaren) men det är inget du kan förutsätta eller kräva och kan variera från kurs till kurs, från år till år och från lärare till lärare. Fråga vad som gäller om du är osäker.

BETYG, ÅTERKOPPLING OCH KOMPLETTERING

- Examinationsuppgifter ska utformas så att individuella betyg kan sättas. Det ska gå att avgöra vem som gjort vad i exempelvis ett grupp- eller projektarbete.
- Den som sätter betyg kallas examinator och vem det är ska meddelas vid kursstart. Examinator är oftast den som läser och bedömer examinationsuppgiften, men kan i vissa fall behöva förlita sig på en annan rättande lärares bedömning.
- Du har rätt att få *återkoppling* på din examinationsuppgift, inte bara ett betyg.
- Frågor till lärare via till exempel e-post ska besvaras inom 2–3 dagar.
- Ett godkänt betyg eller positivt beslut kan inte sänkas eller ändras till din nackdel efter att det har meddelats. Ett betyg kan *inte överklagas* till högre instans eller överprövas av någon annan. Däremot kan du begära att examinator *omprövar* sitt betygsbeslut om du har goda argument eller anser att det begåtts ett uppenbart misstag, t ex att poängen på en tenta summerats fel eller om du misstänker att examinatorn inte har fått eller har glömt läsa delar av din examinationsuppgift.
- Examinator kan erbjuda *komplettering* om din uppgift ligger nära gränsen till godkänt. Det ska då tydligt framgå vad du behöver göra för att nå godkäntgränsen och hur lång tid du har på dig. Om kompletteringen inte lämnas in, lämnas in sent eller inte uppfyller villkoren ska uppgiften underkännas. Komplettering på komplettering får inte erbjudas, och komplettering är inte heller något du med automatik har rätt till utan något som erbjuds på examinatorns initiativ.

UTBILDNINGSPLAN, KURSPLAN, KURSLITTERATUR OCH SCHEMA

- Ett program består av ett antal kurser som är tänkta att läsas i viss följd. Ibland ställs krav på att du måste ha klarat en viss kurs eller tagit ett

visst antal högskolepoäng för att få börja nästa kurs. Läs igenom *utbildningsplanen* och de ingående kursernas kursplaner för att ta reda på vilka krav som ställs, och räkna med att de kraven även gäller dig.

- *Kursplanen* är ett juridiskt bindande dokument som beskriver kursens mål, innehåll och examinationsformer. Kursplanen måste följas av såväl lärare som studenter, så det är bra att ha läst den i förväg.
- Listan över *kurslitteratur* finns sist i kursplanen. Räkna med att det är angiven litteratur som gäller, men dubbelkolla ändå gärna med kursansvarig om du tänker skaffa den långt i förväg.
- Ditt *schema* ska finnas tillgängligt minst en månad innan kursstart för att du ska hinna skaffa kurslitteratur och planera dina studier. Tentor och omtentor finns inte alltid med i schemat; åtminstone inte vid kursstart. Fråga din lärare om vad som gäller!

FUSK OCH PLAGIAT

DITT ANSVAR

Det är ditt ansvar att känna till regler om fusk och plagiat. Lärare är duktiga på att upptäcka och skyldiga att anmäla det, vilket kan leda till avstängning från studierna. Även störande beteende och trakasserier kan medföra disciplinåtgärder med allvarliga konsekvenser. Studentombudet kan ge råd och stöd.

FUSK OCH FÖRSÖK TILL VILSELEDANDE

Fusk, dvs. försök till vilseledande och plagiat kan *bland annat* vara...

- Att använda text eller annan media från böcker, hemsidor, artiklar, andra studenters arbeten m.m. utan att referera/citera korrekt.
- Felcitering
- Att använda för mycket av andra personers arbete, även om man citerat/refererat på rätt sätt.
- Att skicka in någon annans arbete som sitt eget.
- Att ta med sig/använda otillåtna böcker, papper, anteckningar, miniräknare eller andra hjälpmedel under tenta.
- Att ha med sig otillåtna anteckningar i böcker som du *får* använda under en tentamen.

- Att ha mobiltelefonen på sig under tenta (oavsett om den är avstängd eller inte).
- Att samarbeta på uppgifter som ska göras enskilt.
- Att dela med sig av sitt individuella arbete till andra innan deadline.
- Att skicka in uppgifter som du köpt/fått av någon annan.
- Att skriva ditt namn på uppgifter/arbeten som du knappt eller inte alls hjälpt till att skriva, att skriva någon annans namn på en uppgift de inte skrivit eller att skicka in uppgifter i någon annans namn.
- Att ändra i uppgifter efter att du har skickat in dem för bedömning.
- Att fabricera data, statistik, intervjuer eller liknande material.
- Att medvetet misstolka andras texter, statistik, citat m.m. för att driva fram en poäng.

En student som vid examination medvetet försöker föra läraren/examinatorn bakom ljuset, trots vetskap om att det inte är tillåtet, gör sig skyldig till fusk genom försök till vilseledande. Det kan till exempel handla om användning av otillåtna hjälpmedel vid en salstenta (fusklappar, mobiltelefon eller otillåtna anteckningar i en bok), att lämna in ett arbete man köpt eller att ha sitt namn på ett arbete man själv inte bidragit till.

PLAGIAT

Att plagiera innebär att man stjälar hela eller delar av någon annans arbete (vanligen text, logik, ljud eller bild) och presenterar det som sitt eget utan att göra korrekta citat eller referenser till källan. Att utnyttja andras arbete i orimligt stor omfattning kan också anses vara plagiat, även om det är korrekt citerat och refererat. Det kan vara svårt att avgöra exakt var gränsen går, men vid misstanke om plagiat används ofta analysresultaten från textmatchningssystemet Urkund som underlag.

STÖRANDE BETEENDE

Den som stör eller hindrar ordinarie verksamhet (t ex föreläsningar, seminarier, laborationer, presentationer, VFU och examination) riskerar att bli anmäld för *störande beteende*. Detta gäller även i universitetsbibliotekets lokaler.

TRAKASSERIER

Om en student utsätter annan student eller anställd för *trakasserier* kan det resultera i att ärendet hamnar hos disciplinnämnden och att man tilldelas en disciplinåtgärd.

Även studenter kan anmäla andra studenter för fusk/trakasserier.

DISCIPLINÅTGÄRDER

Tentamensvakter och lärare är skyldiga att upprätta en anmälan vid misstanke om fusk vilket kan leda till en disciplinåtgärd. Du blir informerad om misstanken och att den kommer att rapporteras men får göra klart din tentamen om det sker under pågående examination. Därefter skrivs en rapport och ansvarig lärare informeras.

Om det anses finnas grund för anmälan skickas det vidare till universitetets disciplinnämnd där det hanteras så snabbt som möjligt för du inte ska behöva oro dig längre än nödvändigt. Du underrättas om att anmälan skickats vidare och får en kopia av den och information om vad som kommer att hända framöver. Du ges möjlighet att skicka ett skriftligt yttrande för att ge ditt perspektiv på vad som har hänt. Ditt ärende diskuteras aldrig med personer som inte är inblandade i det.

När ärendet har inkommit kan rektor tillsammans med en lagfaren ledamot besluta att antingen:

- Lämna ärendet utan vidare åtgärd
- Ge studenten en varning
- Överlämna ärendet till disciplinnämnden för beslut

Disciplinnämnden består av rektor, lagfaren ledamot, lärarrepresentant och två studentrepresentanter. Du och anmälaren kommer att få en kallelse till mötet eller *prövningen*. Du måste inte delta men det rekommenderas att du gör det. Din närvaro är inte ett krav för att ärendet ska kunna hanteras.

Vid prövningen får anmälare och anmäld ge sin syn på saken och det kan ställas uppföljande frågor. När bägge parter hörts får de lämna rummet varpå nämnden överlägger och fattar beslut.

Beslutet meddelas direkt efter att det fattats och kan vara att:

- Ärendet lämnas utan åtgärd.
- Du får en varning.
- Du blir avstängd från studierna. Tidsperioden beror på hur allvarligt ditt ärende är; från några veckor till maximalt sex månader.

KONSEKVENSER VID AVSTÄNGNING

- Ditt arbete blir sannolikt underkänt.

- Du får inte delta på lektioner, laborationer, seminarium eller andra former av schemalagd undervisning.
- Du kan inte anmäla dig till eller delta vid examination.
- Du kan inte registrera dig på nya kurser.
- Du får inga studiemedel från CSN.
- Du riskerar att inte tillåtas påbörja eller fortsätta på din VFU, praktik eller utbytestermin.
- Du riskerar att behöva gå om kursen eller skriva tentamen nästa gång den hålls (sannolikt nästa år).
- Du riskerar hamna under poänggränsen för nästkommande kurs.
- Du riskerar att behöva ta studieuppehåll.
- Du riskerar att förlora din studentbostad.
- Eventuella stipendier du fått riskerar att dras in.
- Din examen kan riskera att försenas.

Universitetet har också en sida på <https://lnu.se/student/stod-och-service/rattigheter-och-skyldigheter> om rättigheter, skyldigheter, regler, policies, blanketter och annat som är bra att känna till.